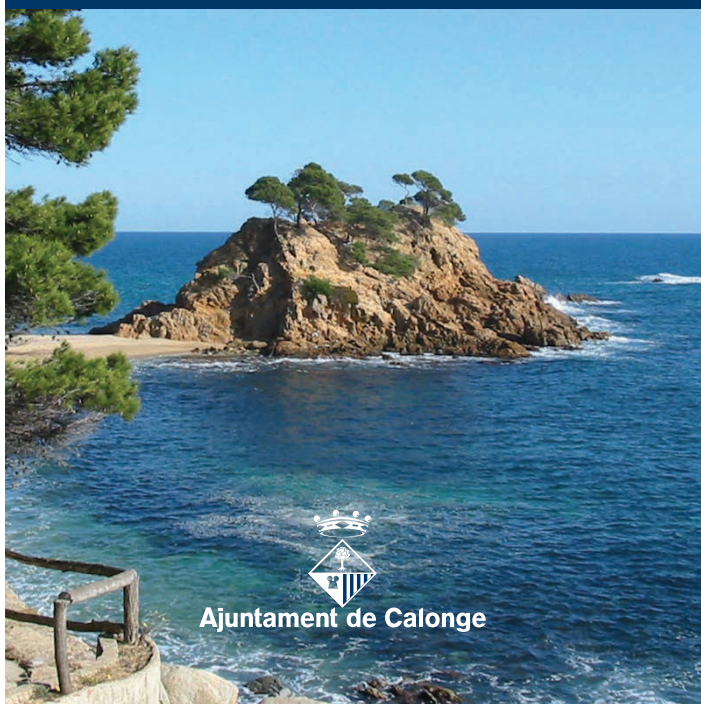

6a edició

Descobreix Calonge i Sant Antoni...

El camí de ronda: "Un passeig arran de mar"

Ajuntament de Calonge

Presentació

Allà on els pins esguarden el mar, on sembla que les puntes de les seves copes vulguin atansar les ones, trobem un ecosistema únic i de gran bellesa: l'essència mateixa de la Costa Brava, recorreguda en aquest tram pel camí de ronda entre Sant Antoni de Calonge i Platja d'Aro. L'itinerari que ara proposem el recorre completament. Una col·lecció de cales de dimensions diminutes i mitjanes s'intercalen amb el camí de ronda per interrompre'n els tons verds i bruns amb els grocs apagats i les aigües cristal·lines. Sens dubte, un gran aliat estival dels excursionistes d'aquest camí són aquestes refrescants aigües...No oblidem que gaudir de la natura no és incompatible amb fruit d'unes agradables vacances, al contrari.

Balconada de roca granodiorítica sobre la nostra Costa Brava, aquest itinerari se'ns mostra com una excel·lent oportunitat per tenir un primer contacte, senzill i fructífer, amb la diversitat d'animals i plantes dels penya – segats

costaners, uns hàbitats tan emocionants i rics com força desconeguts. La possibilitat d'observar a la vegada plantes i animals, tan ambients costaners com forestals, és segurament l'atractiu més important d'aquest itinerari.

Aquests passos van ser dibuixats per la gent de fa més de cinc segles, quan el perill venia del mar, guiat pels pirates i els corsaris més temibles. Es feien rondes per entre els penya – segats, els més propers a la ribera, per avisar de la presència dels forasters. En aquesta època es basteixen les torres de guaita o de defensa.

Les nostres botes es començaran a gastar a l'extrem sud de la platja de Sant Antoni, just sota la Torre Valentina, un itinerari també recomanat per a fer en caiac. Després de comprovar que portem aigua per al recorregut, només ens cal començar. Allí s'inicia aquest itinerari amb unes esplèndides vistes sobre el mar, la costa i les diferents cales.

Índex

• Plànol del camí de ronda entre la Torre Valentina i fins a la cala Belladona

• Fitxa tècnica

• Descripció de l'itinerari

• Punts d'interès:

- 1 Torre Valentina
- 2,3 Platja del Racó de les Dones i del Racó dels Homes
- 4,5 Cala de la Roca dels Musclos i cala Gran
- 6,7 Cala de l'Embarcador i torre dels Perpinyà
- 8 Cap i cala de Roques Planes
- 9,10 Cala de la Roca del Paller i cala del Forn
- 11 Castell Madeleine
- 12,13 Platja de can Cristus i Ses Torretes
- 14,15 El cap Roig i cala del cap Roig
- 16 Cala Belladona

----- Itinerari proposat

— GR (sender gran recorregut)

— PR (sender petit recorregut)

— Riera

← Sentit de la marxa

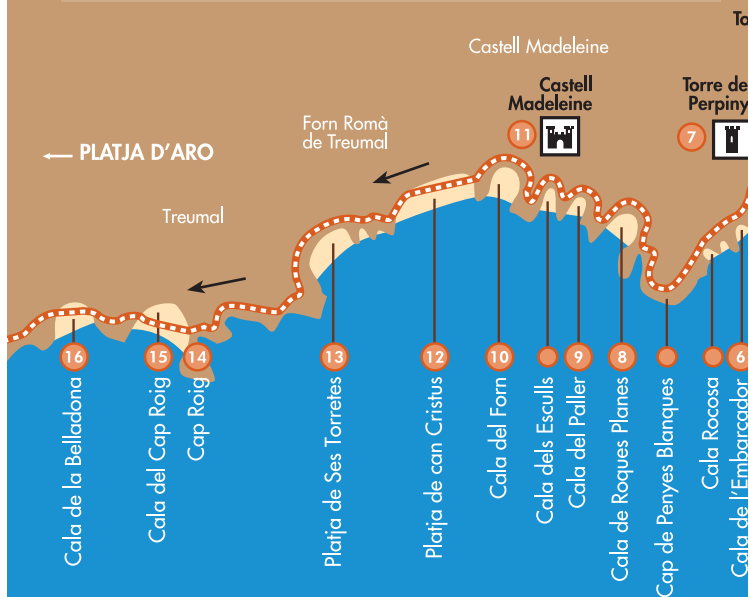
Castell

Torre de guaita

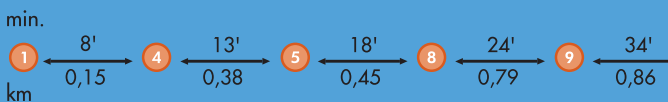

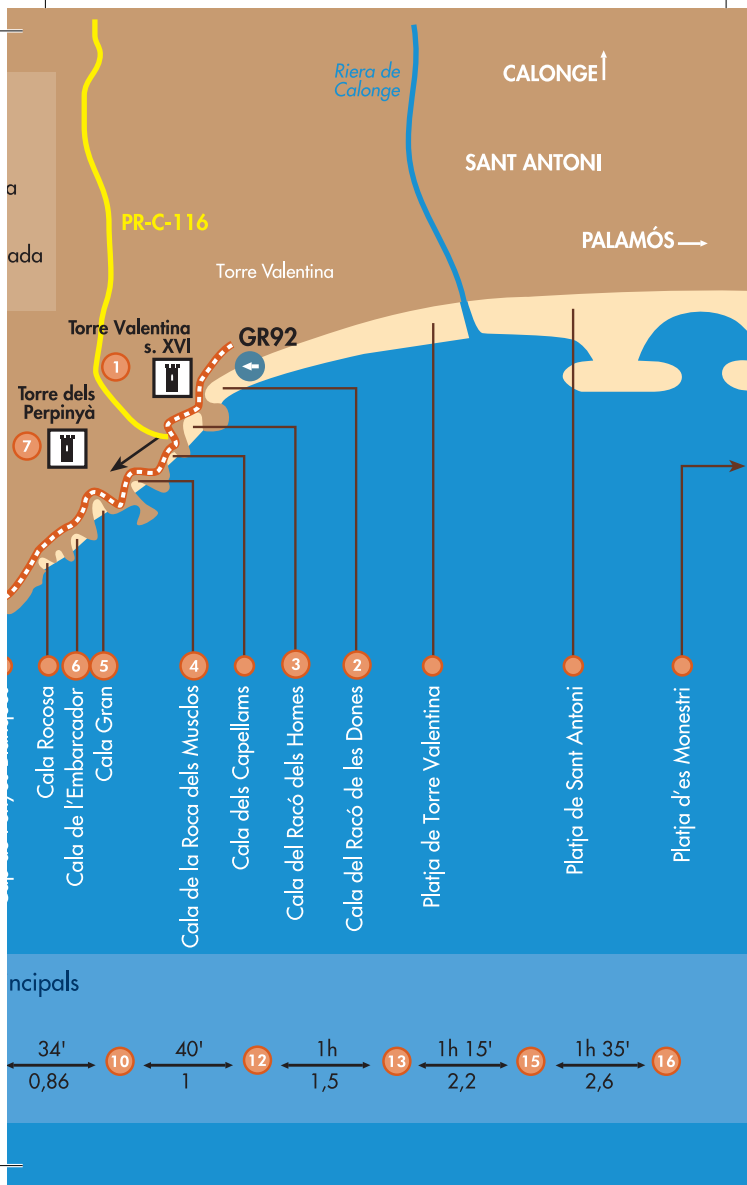
Sortida - arribada

Camí de ronda GR92

Temps i distàncies acumulades del recorregut dels punts principals

Fitxa Tècnica

- **Temps total aproximat de l'itinerari:** 3h anada i tornada.
- **Temps efectiu de marxa:** 2h 30 min. aprox.
- **Mesura del recorregut:** 5,2 km aprox. anada i tornada
- **Esforç i dificultat:** baix.
- **Desnivell:** petits desnivells que s'han de superar per arribar als accessos a les cales.
- **Punt d'inici i d'arribar:** la Torre Valentina.
- **Senyalització:** sender GR-92, senyals blancs i vermells
- **Observacions:** El front marítim està sotmès a una forta erosió sobre els penya-segats. Per tant, haurem d'anar amb compte amb les possibles àrees afectades per petites esllavissades, no acostar-nos mai vora dels marges i mirar de trepitjar sobre segur als accessos a les cales. Els dies de temporal de llevant poden ser interessants per acostar-nos fins a les cales, però cal vigilar als passos més complicats i propers a l'aigua.

Descripció de l'itinerari

S'inicia l'itinerari al costat de la Torre Valentina, a la qual s'accedeix resseguint l'avinguda del mateix nom o també des del passeig marítim de Sant Antoni. El tram del camí de ronda que proposem no té pèrdua: és lineal i no cal agafar cap trencant per desviar-se del sender que descorre plàcidament, si el fem en un dia assolellat però no excessivament calorós. A la dreta i de seguida, abans de pujar per les escales, queda la Torre Valentina ❶, que, si no ens hi fixem prou bé, queda eclipsada per les edificacions que s'hi han construït tot al volt. La platja del Racó de les Dones ❷ és aquest espai que, en forma d'arc, tanca la badia de Sant Antoni. Si aixequem la vista enlaire, sobre de les penyes veurem els antics búnquers de la Guerra Civil perfectament camuflats entre la vegetació.

Un cop sobre les escales, el replà que s'hi forma pot conduir-nos cap a la petita platja del Racó dels Homes ❸, que queda a sota. És aquest un punt enlairat que permet la visió completa de la badia. El camí continua pels terrenys saluosos del penya-segat, passem de llarg la cala dels Capellans i veiem, al cap d'uns 150m, la cala de la Roca dels Musclos ❹.

Al cap de cinc minuts més, ens atansarem a la cala Gran ⑤, de tan sols 35 m de llarg però d'una bellesa destacable, i continuem endavant veient la cala de l'Embarcador ⑥ i la cala Rocosa.

Sobre de la cala de l'Embarcador hi ha la torre dels Perpinyà ⑦, que molta gent confon amb la Torre Valentina, però aquesta edificació és de l'època moderna. Endavant en el camí fem via en direcció al cap de Roques Planes i el pas per la dreta mena cap un carrer que acaba amb algunes escales, poques, que provenen de la urbanització Castell Madeleine.

Passem per sota d'un pas elevat, a vegades humit, i desemboquem a la preciosa cala de Roques Planes ⑧. Per les quatre escales que hi ha descendim fins a la sorra, que a vegades a l'hivern gairebé desapareix.

A l'altra banda, es torna a dibuixar el camí cap a la cala de la Roca del Paller ⑨, la cala dels Esculls i la cala del Forn ⑩, uns espais molt petits per a prendre el bany, però plens d'encant.

La propietat de la desapareguda Madeleine Carroll ⑪, s'estenia per aquests encontorns.

S'arriba a la platja de can Cristus ¹² i per la sorra, fins a la platja de Ses Torretes ¹³ que hi ha a continuació. Són platges de sorra molt més extenses que les cales que s'han anat trobant fins ara. Els principals càmpings de la nostra població hi tenen sortida.

Ens tornem a enfilar per les penyes Blanques i una fita en el camí serà albirar el cap Roig ¹⁴, que parteix la cala del mateix nom ¹⁵ en dues caletes. Just al costat del cap Roig, la darrera platja del municipi de Calonge és la Belladona ¹⁶, que és on finalitza el nostre recorregut.

Si volguéssim, el camí de ronda ens portaria fins a Platja d'Aro, més o menys amb mitja hora més de caminada. És una passejada també molt recomanable.

Punts d'interès

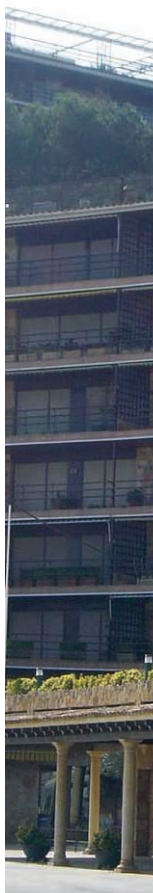
La Torre Valentina

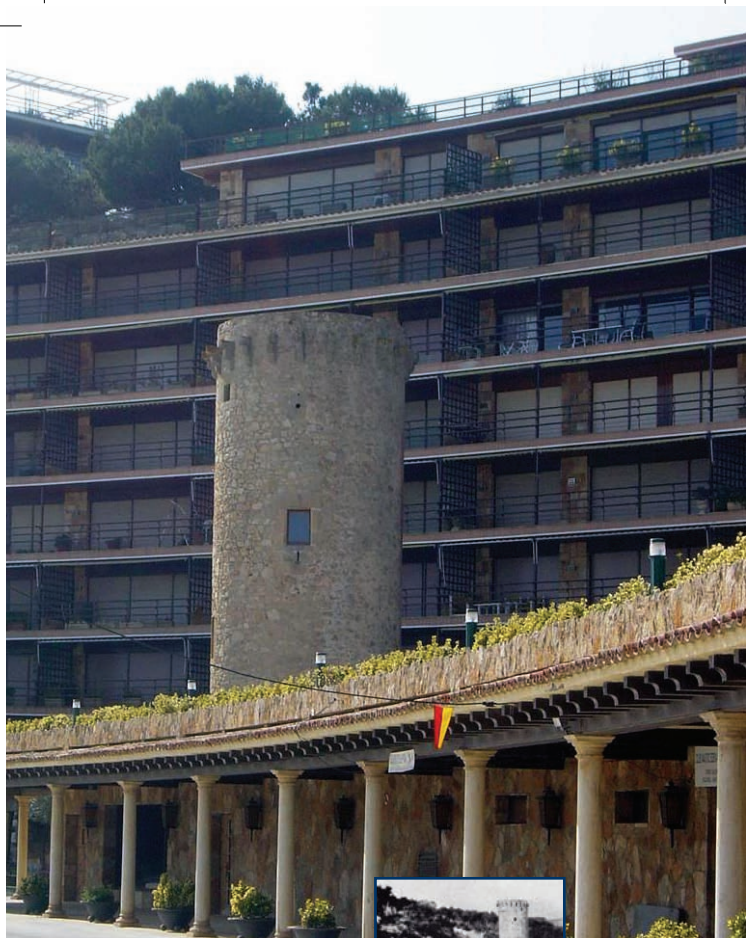
Heus aquí la Torre Valentina, en un discret pla envoltat d'edificacions modernes.

Es tracta d'una torre de guaita del segle XVI amb una clara funció defensiva, alçada en una època en què les agressions i els atacs dels pirates sovintejaven al Mediterrani. El sistema ideat per la gent d'aleshores, que vivien enretirats de la costa, era l'avis mitjançant senyals de fum des de les torres litorals cap a les de l'interior. S'encenien fogueres a la part més alta i avisaven al castell i les rodalies del perill imminent. Per tot el municipi, n'hi havia hagut d'estràtegicament situades en cadena, (la del Baró, la del Mal Ús, la de les Aixades...), que s'anaven anunciant els esdeveniments.

Segons escriu Pere Caner a La vall de Calonge, aquesta torre rep aquest nom perquè pertanyia a mossèn Valentí, oriünd de Palamós. Fins a mitjan segle XX, la torre era adossada a una masia.

L'última propietària d'aquesta edificació fou la vescomtessa de Cabanyes, una senyora que va arribar a tenir moltes altres propietats. En tot cas, la representativitat de la torre li ha merescut donar nom a tot aquest paratge.

Torre Valentina
anys 20

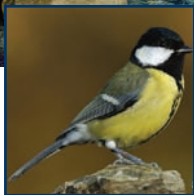
Platja del Racó de les Dones i del Racó dels Homes

Al retall de sorra que trobem davant de la torre, hi ha la platja del Racó de les Dones, que es troba separada del Racó dels Homes per la punta de la Torre Valentina. S'anomenen així perquè durant molt de temps bans escrits pel mateix batlle prohibien que les persones d'ambdós sexes es banyessin juntes. D'aquesta manera, i tenint enmig aquest accident geogràfic, era més senzill banyar-se per separat. Més endavant en el camí trobarem la cala que s'anomena dels Capellans, que era el lloc destinat al bany del clero de la parròquia de Sant Martí.

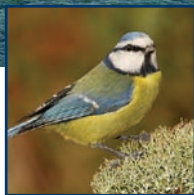
En aquest turonet, l'antic búnquer, que data de la Guerra Civil i que sotja la badia des d'aquest flanc, quasi hi passa desapercebut. Es tracta del testimoni d'un període bèl·lic no tan llunyà que ha deixat múltiples petges a casa nostra.

Un cop enfilem al petit mirador sobre de les escales, el paisatge litoral es torna més feréstec; els penya-segats que ens acompanyaran al llarg del recorregut estan més o menys entapissats pels pins blancs curulls de pinyes, i podrem sentir, si estem atents, els refilets de les mallerengues, les verdums o la xerrameca dels gafarrons des de les perxes.

Mallarenga carbonera

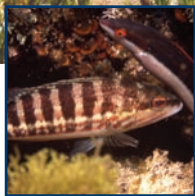
Mallarenga blava

Cala de la Roca dels Musclos i cala Gran

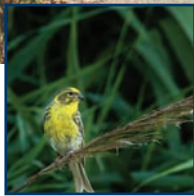
La cala de la Roca dels Musclos deu el seu nom a la gran quantitat d'aquests mol·luscs que viuen aferrats a l'illot rocós que hi ha davant, que la tenyeix de negre, temps enrere més que ara. Amb el fenomen de les petites marees els musclos poden quedar al descobert i també, si ens hi fixem, podrem veure-hi diverses espècies d'organismes incrustants com pallerides i una varietat d'algues.

Aquests entrants i sortints de la costa han estat aprofitats, des de fa molt de temps, per a parar la canya o tirar l'orneig de pesca, des del mar o des de terra ferma. Els pescadors locals aprofitaven per complementar la dieta, principalment de productes de l'hort, amb la diversitat del calador mediterrani. Sens dubte, un recurs molt valuós en períodes d'escassetat com ara el sard, la doblada o la juliola o els serrans en són alguns representants. Al camí cap a la cala Gran podrem observar com ens van envoltant els pins; però també hi apareixen alzines, un arbre poc freqüent a la costa, amb un sotabosc prou abundant. La presència d'aquests espais forestals proporcionen tot un seguit d'ambients idonis per als ocells forestals i d'altra banda, el roquissar més exposat per a rèptils com la sargantana o el sargantaner gros.

Serrà

Garrafó

Cala de l'Embarcador i torre dels Perpinyà

El camí de ronda ens mena cap a la cala de l'Embarcador; però el que realment ens captiva és l'esvelta torre que hi destaca dalt de la propietat. És la torre dels Perpinyà, que a vegades s'ha confós amb la mateixa Torre Valentina. Aquesta no és pas d'origen medieval, sinó que correspon a una construcció moderna, a imatge i semblança de les velles torres de guaita.

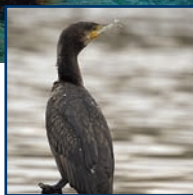
A la cala, s'hi va construir un embarcador anomenat dels Corbs. Sembla que fa alguns anys aquest indret era utilitzat per niar els corbs marins. L'embarcador és d'ús privat però s'hi pot accedir a través d'unes escales.

La cala dels Corbs i la resta de cales que anirem trobant pel camí són tot un seguit d'entrants i sortints que hom ha batejat amb diferents noms segons la morfologia o les anècdotes que hi han perviscut. Són, per exemple, la cala Rocosa o la cala d'en Rondos, també coneguda com a cala de la Roca Vermella.

Torre dels Perpinyà

Corb marí

Cap i cala de Roques Planes

Arribem a Roques Planes i el que se'ns endú la vista és el bell paisatge que forma el rocam que tanca la platjola. Són roques que el pas del temps i l'embat de les ones han anat modelant d'una manera peculiar, totes ben lliscades i planeres, una formació poc habitual de veure al nostre litoral. Entre totes les roques, en trobem una de curiosa que té el nom de Foradada.

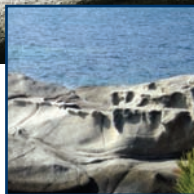
Si ens acostem fins al cap, podrem observar aus marines molt interessants com ara els corbs marins negres o les baldrigues que passen llunyanes i com un llampec fregant les ones o els abundants gavians argentats barallant-se per un espai a la roca o per un peix al mar. En els intersticis que s'omplen d'aigua salabrosa, parcialment immergides, les tomates de mar i algues verdes amb eriçó que les rosega.

Per dirigir-nos cap a la cala de la Roca del Pallar passarem per la punta del Mal Pas, que fins que no se'n va delimitar exactament el camí era un accés difícil de superar.

Roca foradada

"Esquena de balena"

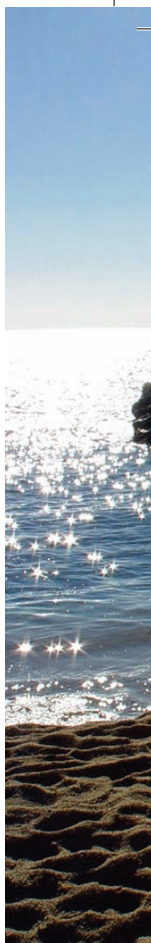
Cala de la Roca del Paller i cala del Forn

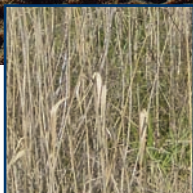
La cala de la Roca del Paller pren el nom dels records que ens evoca la formació rocosa en forma de paller que hi ha just a la vora de l'aigua. El paller es fornia als masos i masies al voltant d'un espai i servia per a l'alimentació i el jaç del bestiar.

S'arriba a la cala del Forn passant de llarg la cala dels Esculls, amb uns cinc o deu minuts de caminada. Sembla que aquesta cala és bastant perillosa per a la navegació, perquè està plena de roques a l'interior.

A la cala del Forn, s'hi podria haver trobat l'emplaçament d'un antic forn romà, del qual actualment no es conserva cap resta. Així s'explicaria l'origen d'aquest topònim.

A la cala es pot observar, a mà dreta del camí, una curiosa formació de canyís que sembla que vol imitar els antics aiguamolls que es formaven a la desembocadura de la riera de Calonge, avui dessecats per urbanitzar-los. Aquesta mena de petits hàbitats són interessantíssims, perquè ens recorden com s'han format les platges i els ecosistemes costaners. Observar en aquesta cala rocosa un petit canyissar format per l'aigua de pluja que baixa dels penya-segats és una ocasió única per gaudir a la vegada de quatre ambients distints: el marí, els penya-segats litorals, el canyissar i el forestal.

Canyissar

Castell Madeleine

L'actriu Madeleine Carroll va situar el seu lloc de residència a principis del segle XX dalt dels penya-segats de Treumal, un ambient aleshores inhòspit com ho era tot el litoral poc trepitjat de la Costa Brava. Va formar part del grup de personalitats forasteres benestants que van adquirir grans propietats a la vora del mar i que descobriren les belleses de la costa empordanesa al panorama internacional.

De fet, el camí de ronda discorria per sobre de la seva finca, però el va fer desviar per sota i així evitar la presència de persones a través de la seva propietat. La senyora de Treumal, tal com se la coneixia, va néixer a West Bromwich (Birmingham-Gran Bretanya) el 1906. Va fer pel·lícules molt conegudes com 39 escalones, Lloys de Londres, Virginia... entre d'altres. Morí el 1987 a San Pedro de Alcántara (Màlaga) on va ser enterrada; però 10 anys després l'Ajuntament de Calonge va aconseguir el permís dels hereus per exhumar-ne les despulles i portar-les a Calonge.

Lord Philip Astley, marit de Madeleine Carroll, va edificar el seu castell just al costat del mar a l'antiga urbanització de Treumal, en part, després es va posar el nom de la seva muller.

Madeleine Carroll

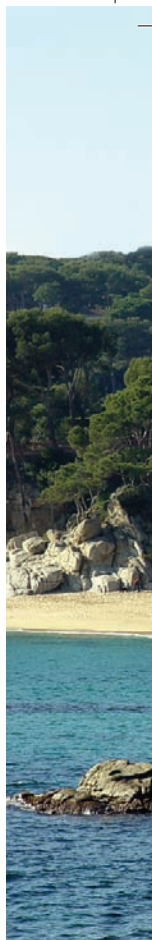
Platja de can Cristus i Ses Torretes

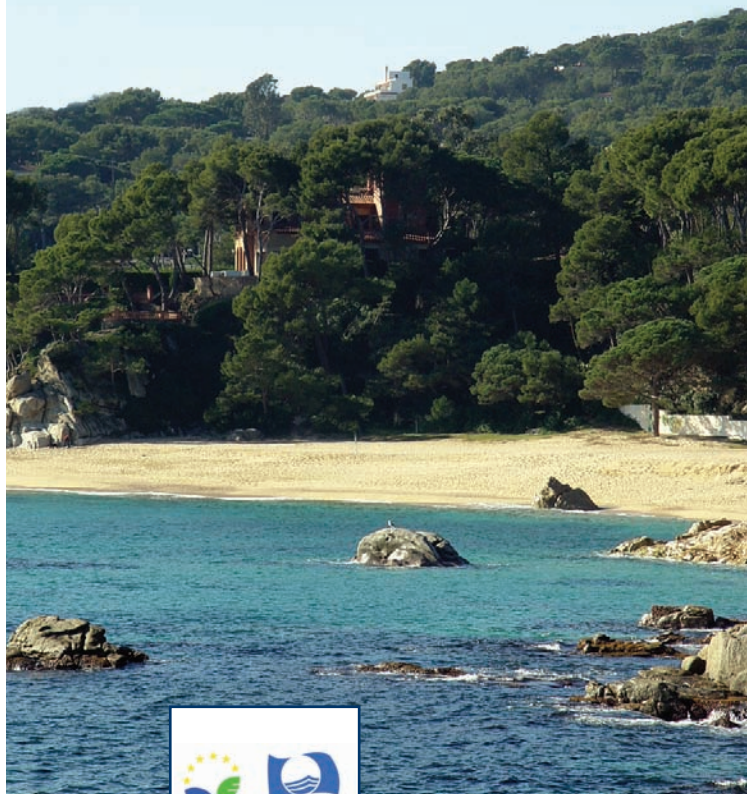
El camí segueix i ens porta cap a un túnel, després del qual se'ns obre la preciosa, gran i ben conservada platja de can Cristius, de 180m de longitud.

Aquesta cala és en ella mateixa una lliçó d'ecologia litoral —sens dubte, més divertida que les classes acadèmiques—. Al centre d'aquest indret, hi desemboca el rec d'en Massoni, fet que exemplifica de quina manera és necessària la unió del mar i un riu perquè es formin platges grans.

Al final del torrent, que només arriba al mar quan plou fort, hi trobem uns petits aiguamolls d'un gran valor ecològic. Un caminet que els permetrà observar-los perfectament, on es pot gaudir de la presència puntual d'ocells fluvials tan interessants com la boscarla de canyar, el balquer, el rossinyol bord o el trist. En l'època de migració i a l'hivern no és estrany trobar en aquesta deserta cala alguna limícola aturada menjant a la sorra mollà, com ara territs variants o territs de tres dits.

Seguint caminant per la sorra —a l'estiu s'agraeix el massatge que ens regalaran les ones—, arribarem també a la platja de Ses Torretes, igualment d'origen fluvial.

Platja amb certificació
mediambiental

El cap Roig i cala de cap Roig

Ens enfilem pel cap de Penyes Blanques i continuem fins al cap Roig, que llueix des del camí. És una formació rocosa composta majoritàriament per cristalls de feldespat que li donen aquest color vermellós.

Alguns anomenen aquesta platja del Comte o del Conde, ja que, juntament amb la següent -la cala de la Belladonna-, constitueixen un sector dins del paratge de Treumal anomenat Comtat de Sant Jordi. Un noble madrileny va edificar en aquest entorn una capella dedicada al patró de Catalunya.

En aquesta platja, hi podrem trobar sovint restes del que aparentment ens semblarà una alga; però que en realitat és una planta superior que s'ha adaptat a viure al medi marí. Es tracta de la posidònia oceànica, els feixos de la qual, prims i allargats, són un símptoma d'aigües netes i d'un ecosistema madur i diversificat. La posidònia, a més, ajuda a estabilitzar els fons marins sorrencs i n'evita l'erosió per l'onatge.

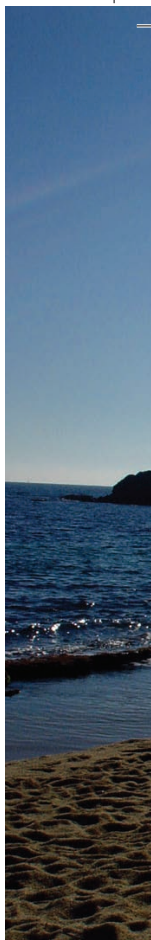
Posidònia

Cala Belladona

És la darrera de les cales que tanca el nostre terme municipal. S'hi pot accedir mitjançant el camí de ronda, passant per la platgeta de Sant Jordi; però també des de les escales que menen de la línia administrativa –invisible– entre els municipis de Calonge i Platja d'Aro; però la natura, evidentment, no entén de divisions municipals.

L'illot que es troba al sud de la cala pot recordar la cara d'una dona. D'aquí sembla que deriva l'origen del nom.

Sens dubte, el camí que ens ha portat fins aquest entorn ens ha ajudat a descobrir una de les parts més feréstegues i fotogèniques del nostre municipi. Tot reculant cap a Sant Antoni o marxant cap a Platja d'Aro, podem fotografiar i endur-nos cap a casa un trosset de la costa que de ben segur no ens deixarà indiferents.

Oficina de Turisme de Calonge - Sant Antoni

Av. Catalunya, 26
17252 Sant Antoni de Calonge
Tel. + 34 972 661 714
Fax + 34 972 661 080
www.calonge-santantoni.com
turisme@calonge.cat

Disseny gràfic: Nuri Zubiri

Col·laboren:

CONSELL COMARCAL
DEL BAIX EMPORDÀ
Comissió Turística

Empordà Costa Brava
SAIAC - SAIG - SAIGADA

Presidència
Territori i Paisatge
CAIBRA, CATALUNYA

Ajuntament de Calonge

Autor: Daniel Punseti
Font: Arxiu d'imatges del Consell Comarcal del Baix Empordà